

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 20. apríla 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 2 ZEÚ – Hodnoty Európskej únie – Právny štát – Článok 49 ZEÚ – Pristúpenie k Únii – Neznižovanie úrovne ochrany hodnôt Únie – Účinná právna ochrana – Článok 19 ZEÚ – Článok 47 Charty základných práv Európskej únie – Pôsobnosť – Nezávislosť sudcov členského štátu – Postup vymenovania – Právomoc predsedu vlády – Účasť Výboru pre menovanie sudcov“

Vo veci C-896/19,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Prim'Awla tal-Qorti Ċivili – Ġurisdizzjoni Kostituzzjonali (Prvý občianskoprávny senát, pôsobiaci ako ústavný súd, Malta) z 25. novembra 2019 a doručený Súdnemu dvoru 5. decembra 2019, ktorý súvisí s konaním:

Repubblika

proti

Il-Prim Ministru

za účasti:

WY,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredsedníčka R. Silva de Lapuerta, predsedovia komôr A. Arabadžiev, A. Prechal, M. Vilaras, M. Ilešič a N. Piçarra, sudcovia C. Toader, M. Safjan, S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos, P. G. Xuereb a L. S. Rossi (spravodajkyňa),

generálny advokát: G. Hogan,

tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 27. októbra 2020,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Republika, v zastúpení: J. Azzopardi, avukat, S. Busuttill, advocate, a T. Comodini Cachia, avukat,
- maltská vláda, v zastúpení: V. Buttigieg a A. Buhagiar, splnomocnené zástupkyne, za právnej pomoci D. Sarmiento Ramirez-Escudero a V. Ferreres Comella, abogados,

* Jazyk konania: maltčina.

- belgická vláda, v zastúpení: C. Pochet, M. Jacobs a L. Van den Broeck, splnomocnené zástupkyne,
- holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman a C. S. Schillemans, splnomocnené zástupkyne,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna a S. Żyrek, splnomocnení zástupcovia,
- švédská vláda, v zastúpení: C. Meyer-Seitz, H. Shev, H. Eklinder, R. Shahsavan Eriksson, A. M. Runeskjöld, M. Salborn Hodgson, O. Simonsson a J. Lundberg, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: pôvodne K. Mifsud-Bonnici, P. J. O. Van Nuffel, H. Krämer a J. Aquilina, neskôr K. Mifsud-Bonnici, P. J. O. Van Nuffel a J. Aquilina, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 17. decembra 2020,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 19 ZEÚ a článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi združením Repubblica, registrovaným ako právnická osoba na Malte, ktorého predmetom činnosti je podpora ochrany súdnictva a právneho štátu v tomto členskom štáte, a Il-Prim Ministru (predseda vlády, Malta) vo veci *actio popularis*, ktorej predmetom je najmä súlad ustanovení Maltskej ústavy (ďalej len „Ústava“), ktoré upravujú postup vymenovania sudcov, s právom Únie.

Právny rámec

- 3 Ústava obsahuje vo svojej kapitole VIII pravidlá týkajúce sa sudcov, vrátane pravidiel upravujúcich postup vymenovania sudcov.
- 4 V tejto kapitole VIII článok 96 Ústavy stanovuje:

„1. Imħallfin [sudcovia súdov vyššieho stupňa] sú menovaní prezidentom v súlade so stanoviskom predsedu vlády.

2. Osoba nespĺňa požiadavky na vymenovanie za sudcu súdov vyššieho stupňa, pokiaľ nepôsobila ako advokát alebo Maġistrat [sudca súdov nižšieho stupňa] na Malte alebo v kombinácii týchto povolaní počas obdobia alebo období, ktoré súhrnne predstavujú najmenej dvanásť rokov.

3. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 4, skôr než predseda vlády vydá stanovisko podľa odseku 1 v súvislosti s vymenovaním sudcu na súd vyššieho stupňa [okrem Prim Imħallef (predseda Ústavného súdu)], Výbor pre menovanie sudcov zriadený podľa článku 96A tejto Ústavy vykoná hodnotenie upravené v článku 96A ods. 6 písm. c), d) alebo e).

4. Bez ohľadu na ustanovenia odseku 3 má predseda vlády právo nepostupovať podľa výsledkov hodnotenia uvedeného v odseku 3:

Pokiaľ po tom, čo predseda vlády využije právomoc, ktorú mu priznáva tento odsek, predseda vlády alebo Ministru responsabbli għall-ġustizzja [minister spravodlivosti]:

- a) v lehote piatich dní uverejní v *Gazzetta tal-Gvern ta' Malta* oznámenie o tom, že sa rozhodol využiť uvedenú právomoc, s uvedením dôvodov, ktoré ho k tomuto rozhodnutiu viedli, a
- b) vystúpi v súvislosti s uvedeným rozhodnutím v Kamra tad-Deputati [Snemovňa reprezentantov], pričom vysvetlí dôvody, na ktorých je rozhodnutie založené, najneskôr počas druhého zasadnutia Snemovne od vydania stanoviska prezidentovi v súlade s odsekom 1:

Pričom ustanovenia prvej podmienky tohto odseku sa neuplatnia v prípade funkcie predsedu Ústavného súdu.“

5 Článok 96A Ústavy znie takto:

„1. Zriaďuje sa Výbor pre menovanie sudcov, ďalej v tomto článku uvádzaný ako ‚výbor‘, ktorý bude podvýborom Kummissjoni għall-Amministrazzjoni tal-ġustizzja [Komisia pre správu súdnictva] zriadenej článkom 101A tejto Ústavy a ktorý bude mať toto zloženie:

- a) predseda Ústavného súdu;
- b) Avukat Ġenerali [generálny prokurátor];
- c) Awditur Ġenerali [generálny audítor];
- d) Kummissarju għall-Investigazzjonijiet Amministrattivi [komisár pre správne vyšetrovanie] [ombudsman] a
- e) predseda Kamra tal-Avukati [Komora advokátov]:

...

2. Výboru predsedá predseda Ústavného súdu alebo v prípade jeho neprítomnosti sudca, ktorý ho zastupuje v súlade s odsekom 3 písm. d).

3. a) Osoba nespĺňa požiadavky na to, aby bola vymenovaná za člena Výboru pre menovanie sudcov alebo aby pokračovala vo výkone funkcie člena tohto výboru, ak ide o ministra, parlamentného tajomníka, člena Snemovne reprezentantov, člena miestnej samosprávy alebo predstaviteľa či kandidáta politickej strany:

...

4. Členovia výboru pri výkone svojej funkcie konajú podľa vlastného uváženia a nepodliehajú pokynom ani kontrole zo strany inej osoby alebo orgánu.

...

6. Úlohou výboru je:

- a) prijímať a posudzovať kandidatúry záujemcov o vymenovanie do funkcie sudcov súdov vyššieho stupňa (okrem funkcie predsedu Ústavného súdu) alebo sudcov súdov nižšieho stupňa s výnimkou osôb, na ktoré sa vzťahuje písmeno e);
- b) viesť stálu evidenciu kandidatúr záujemcov uvedených v písmene a) a súvisiacich písomností, ktorá je tajná, a majú k nej prístup iba členovia výboru, predseda vlády a minister spravodlivosti;
- c) viesť pohovory a uskutočňovať hodnotenie uchádzačov o vyššie uvedené funkcie spôsobom, ktorý považuje za vhodný, a na tento účel si podľa vlastného uváženia môže vyžiadať informácie od akéhokoľvek verejného orgánu;
- d) prostredníctvom ministra spravodlivosti poskytovať predsedovi vlády stanovisko, pokiaľ ide o formálne a vecné hodnotenie uchádzačov o vyššie uvedené funkcie;
- e) na požiadanie poskytovať predsedovi vlády stanovisko, pokiaľ ide o formálne a vecné hodnotenie osôb, ktoré vykonávajú funkciu generálneho prokurátora, generálneho audítora, komisára pre správne vyšetrovanie (ombudsman) alebo sudcu súdu nižšieho stupňa, ktorý má byť vymenovaný do funkcie na súd vyššieho stupňa;
- f) poskytovať stanovisko, pokiaľ ide o menovanie do iných sudcovských alebo súdnych funkcií, ktoré si od neho príležitostne vyžiada minister spravodlivosti:

Za predpokladu, že hodnotenie uvedené v písmene d) sa uskutoční do 60 dní odo dňa, keď je výboru doručená kandidatúra, a stanovisko uvedené v písmenách e) a f) je vydané do 30 dní odo dňa jeho vyžiadania alebo v inej lehote, ktorú môže minister spravodlivosti so súhlasom výboru stanoviť zverejnením v *Gazzetta tal-Gvern ta' Malta*.

7. Konanie na výbore je dôverné a uskutočňuje sa *in camera*, pričom od člena ani tajomníka výboru nie je možné požadovať, aby svedčil na súde alebo pred iným orgánom, pokiaľ ide o písomnosti doručené výboru, prípadne ďalšie skutočnosti, ktoré výbor prejednáva alebo ktoré sú mu oznámené.

8. Výbor sám upravuje svoje postupy a má povinnosť v spolupráci s ministrom spravodlivosti zverejniť kritériá, na základe ktorých uskutočňuje hodnotenie.“

6 Článok 97 Ústavy znie:

„1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia tohto článku, sudca súdu vyššieho stupňa uvoľní svoju funkciu po dosiahnutí veku 65 rokov.

2. Sudcu súdu vyššieho stupňa môže odvolať z funkcie iba prezident na návrh Snemovne reprezentantov, ktorý podporia svojimi hlasmi najmenej dve tretiny všetkých jej členov a ktorý je založený na preukázanej nespôsobilosti na výkon jeho funkcie (z dôvodu telesnej, duševnej či inej nespôsobilosti) alebo na preukázanom neprijateľnom správaní.

3. Parlament môže zákonom upraviť postup predkladania návrhu a vyšetrovania a preukázanie nespôsobilosti alebo neprijateľného správania sudcu súdov vyššieho stupňa v súlade s ustanoveniami predchádzajúceho odseku.“

7 Článok 100 Ústavy znie:

„1. Sudcov súdov nižšieho stupňa menuje prezident v súlade so stanoviskom predsedu vlády.

2. Osoba nespĺňa požiadavky na vymenovanie za sudcu súdov nižšieho stupňa alebo vykonávanie tejto funkcie, pokiaľ nepôsobila ako advokát na Malte počas obdobia alebo období, ktoré súhrnne predstavujú najmenej sedem rokov.

3. V súlade s ustanoveniami odseku 4 tohto článku sudca súdu nižšieho stupňa uvoľní svoju funkciu po dosiahnutí veku 65 rokov.

4. Ustanovenia odsekov 2 a 3 článku 97 tejto Ústavy sa vzťahujú na sudcov súdov nižšieho stupňa.

5. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 6, skôr než predseda vlády vydá stanovisko podľa odseku 1 v súvislosti s vymenovaním sudcu na súd nižšieho stupňa, Výbor pre menovanie sudcov zriadený podľa článku 96A tejto Ústavy vykoná hodnotenie upravené v článku 96A ods. 6 písm. c), d) alebo e).

6. Bez ohľadu na ustanovenia odseku 5 má predseda vlády právo nepostupovať podľa výsledkov hodnotenia uvedeného v odseku 5:

Pokiaľ po tom, čo predseda vlády využije právomoc, ktorú mu priznáva tento odsek, predseda vlády alebo minister spravodlivosti:

a) v lehote piatich dní uverejní v *Gazzetta tal-Gvern ta' Malta* oznámenie o tom, že sa rozhodol využiť uvedenú právomoc, s uvedením dôvodov, ktoré ho k tomuto rozhodnutiu viedli, a

b) vystúpi v súvislosti s uvedeným rozhodnutím v Snemovni reprezentantov, pričom vysvetlí dôvody, na ktorých je rozhodnutie založené, najneskôr počas druhého zasadnutia Snemovne od vydania stanoviska prezidentovi v súlade s odsekom 1.“

8 Článok 101B ods. 1 Ústavy stanovuje:

„Zriaďuje sa Výbor pre sudcov súdov vyššieho stupňa a sudcov súdov nižšieho stupňa..., ktorý je podvýborom Komisie pre správu súdnictva a ktorý tvoria traja sudcovia, ktorí nie sú členmi Komisie pre správu súdnictva a ktorí sú zvolení spomedzi sudcov súdov vyššieho stupňa a sudcov súdov nižšieho stupňa v súlade s predpismi vydanými Komisiou pre správu súdnictva, pričom platí, že v disciplinárnom konaní proti sudcovi súdu nižšieho stupňa sú dvaja z troch členov sudcami súdov nižšieho stupňa a v disciplinárnom konaní proti sudcovi súdu vyššieho stupňa sú dvaja z troch členov sudcami súdov vyššieho stupňa.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

9 Repubblika podalo 25. apríla 2019 v súlade s článkom 116 Ústavy na vnútroštátnom súde žalobu, kvalifikovanú ako *actio popularis*, ktorou sa domáhala určenia, že v dôsledku existujúceho systému menovania sudcov, ktorý upravujú články 96, 96A a 100 Ústavy, Maltská republika porušuje svoje povinnosti, ktoré jej vyplývajú najmä z ustanovení článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ a článku 47 Charty. Domáha sa tiež, aby akékoľvek menovanie sudcov v rámci existujúceho systému, ku ktorému dôjde počas konania začatého touto *actio popularis*, bolo vyhlásené za neplatné a neúčinné a aby iní sudcovia neboli menovaní, s výnimkou toho, že by sa tak dialo v súlade s odporúčaniami uvedenými v stanovisku Európskej komisie pre demokraciu prostredníctvom práva („ďalej len „Benátska komisia“) č. 940/2018 zo 17. decembra 2018 k ústavným opatreniam, oddeleniu právomocí a nezávislosti systému súdnictva a presadzovaniu zákonov na Malte [CDL-AD (2018)028] a v súlade s článkom 19 ods. 1 ZEÚ a článkom 47 Charty.

- 10 Na podporu svojho návrhu Repubblika tvrdí, že diskrečná právomoc predsedu vlády vymenovať sudcov, ako vyplýva z článkov 96, 96A a 100 Ústavy, vyvoláva pochybnosti o nezávislosti týchto sudcov. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že niektorí zo sudcov vymenovaných od roku 2013 boli veľmi aktívni vo vládnej strane Partit laburista (Strana práce) alebo boli vymenovaní takým spôsobom, ktorý vzbudzuje podozrenie o zasahovaní politickej moci do moci súdnej.
- 11 Repubblika tiež spresňuje, že osobitne napáda všetky vymenovania, ku ktorým došlo 25. apríla 2019, keď boli traja sudcovia súdov nižšieho stupňa vymenovaní za sudcov súdov vyššieho stupňa a zároveň boli vymenovaní traja noví sudcovia súdov nižšieho stupňa (ďalej len „menovanie z 25. apríla 2019“), a akékoľvek ďalšie vymenovanie, ku ktorému by mohlo dôjsť neskôr. V tejto súvislosti tvrdí, že tieto menovania prebehli v rozpore so stanoviskom Benátskej komisie č. 940/2018 zo 17. decembra 2018.
- 12 Predseda vlády sa naopak domnieva, že menovania z 25. apríla 2019 sú v súlade s Ústavou a právom Únie. Podľa neho medzi týmito menovaniami a akýmkoľvek iným menovaním sudcov, ku ktorému došlo od prijatia Ústavy v roku 1964, nie je žiadny rozdiel, s výnimkou skutočnosti, že na rozdiel od menovaní, ku ktorým došlo pred rokom 2016, bola vhodnosť uchádzačov navrhnutých do príslušných funkcií v priebehu roka 2019 hodnotená Výborom pre menovanie sudcov zriadeným článkom 96A Ústavy. Tvrdenia predložené Repubblika sa tak podľa neho v skutočnosti týkajú všetkých menovaní sudcov, ku ktorým doposiaľ došlo.
- 13 Podľa predsedu vlády je dotknutý postup vymenovania v súlade s požiadavkami článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ a článku 47 Charty, ako ich vykladá Súdny dvor.
- 14 Vnútroštátny súd sa domnieva, že aspektom, ktorý by mal v prejednávanej veci Súdny dvor z hľadiska článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ a článku 47 Charty preskúmať, je diskrečná právomoc, ktorú články 96, 96A a 100 Ústavy zverujú predsedovi vlády v rámci postupu vymenovania sudcov. Okrem toho podľa neho vzniká otázka, či ústavná zmena vykonaná v priebehu roka 2016 viedla k zlepšeniu dotknutého postupu.
- 15 Za týchto okolností Prim'Awla tal-Qorti Ċivili – Ġurisdizzjoni Kostituzzjonali (Prvý občianskoprávny senát, pôsobiaci ako ústavný súd, Malta) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Uplatnia sa článok 19 ods. 1 [druhý pododsek] ZEÚ a článok 47 [Charty] samostatne alebo spoločne, pokiaľ ide o platnosť článkov 96, 96A a 100 Ústavy?
 2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku: Je právomoc predsedu vlády v procese menovania sudcov na Malte v súlade s článkom 19 ods. 1 ZEÚ a s článkom 47 [Charty], a to aj vzhľadom na článok 96A Ústavy, ktorý nadobudol účinnosť v roku 2016?
 3. Pokiaľ sa určí, že právomoc predsedu vlády je nezlučiteľná, treba túto skutočnosť zohľadniť v súvislosti s budúcimi menovaniami alebo sa má dotknúť aj menovaní, ktoré sa uskutočnili v minulosti?“

Návrh na prejednanie veci v skrátenom súdnom konaní a konanie na Súdnom dvore

- 16 Vo svojom rozhodnutí, ktorým bol podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, Prim'Awla tal-Qorti Ċivili – Ġurisdizzjoni Kostituzzjonali (Prvý občianskoprávny senát, pôsobiaci ako ústavný súd, Malta) navrhol, aby bol predmetný návrh prejednaný v skrátenom konaní podľa článku 105 Rokovacieho poriadku Súdného dvora.

- 17 Na podporu svojho návrhu vnútroštátny súd v podstate uviedol, že otázky, ktoré sú predmetom prejednávanej veci, sú otázkami národného záujmu, pričom odpoveď na ne môže mať vplyv na právnu istotu spojenú so súdnymi rozhodnutiami, ktoré už boli vydané rôznymi maltskými súdmi, vrátane sudcami vymenovanými v apríli 2019, ako aj základy a kontinuitu maltského súdneho systému. K tomu treba podľa neho prirátať skutočnosť, že v blízkej budúcnosti dosiahnu vek odchodu do dôchodku viacerí sudcovia a že bez nahradenia týchto sudcov inými sudcami v priebehu trvania tohto konania by mohol tlak vyplývajúci z tejto situácie na činnosť sudcov, ktorí zostávajú vo funkcii, narušiť základné právo na spravodlivý proces v primeranej lehote.
- 18 Článok 105 ods. 1 rokovacieho poriadku stanovuje, že na návrh vnútroštátneho súdu alebo výnimočne i bez návrhu môže predseda Súdneho dvora, ak si povaha veci vyžaduje jej prejednanie bez zbytočného odkladu, po vypočutí sudcu spravodajcu a generálneho advokáta rozhodnúť, že prejudiciálne konanie prebehne v skrátanom konaní.
- 19 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že takéto skrátané konanie predstavuje procesný nástroj určený na odpovedanie na mimoriadne naliehavú situáciu [rozsudok z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie, C-824/18, EU:C:2021:153, bod 48)].
- 20 Okrem toho z judikatúry Súdneho dvora tiež vyplýva, že skrátané konanie sa nemusí uplatniť, ak citlivá a zložitá povaha právnych problémov nastolených vo veci samej nie je vhodná na uplatnenie takéhoto konania, najmä ak sa nezdá vhodné skrátiť písomnú časť konania na Súdnom dvore [rozsudok z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie, C-824/18, EU:C:2021:153, bod 49)].
- 21 V prejednávanej veci predseda Súdneho dvora rozhodol 19. decembra 2019 po vypočutí sudcu spravodajcu a generálneho advokáta o zamietnutí návrhu vnútroštátneho súdu uvedeného v bode 16 tohto rozsudku.
- 22 Samotný vnútroštátny súd sa totiž najprv domnieval, že spor vo veci samej nie je natoľko naliehavý, aby odôvodnil prijatie predbežných opatrení. Ďalej význam účinkov rozsudku Súdneho dvora v prejednávanej veci na maltský súdny systém nie je sám osebe dôvodom zakladajúcim naliehavosť, ktorá je nevyhnutným predpokladom prejednaní veci v skrátanom súdnom konaní. Prejednávaná vec napokon nastoľuje citlivé a zložité otázky, ktoré odôvodňujú, aby sa nepostupovalo odchyľne od bežných procesných pravidiel uplatniteľných v oblasti prejudiciálneho konania.
- 23 Predseda Súdneho dvora v ten istý deň rozhodol o prednostnom prejednaní tejto veci v súlade s článkom 53 ods. 3 rokovacieho poriadku.
- 24 Na pojednávaní, ktoré sa konalo 27. októbra 2020, bol Súdny dvor informovaný o tom, že v nadväznosti na odporúčania týkajúce sa systému menovania sudcov uvedené v stanovisku Benátskej komisie č. 940/2018 zo 17. decembra 2018 boli v júli 2020 vykonané v Ústave určité zmeny a že tieto zmeny boli predmetom stanoviska Benátskej komisie č. 993/2020 z 8. októbra 2020 týkajúceho sa desiatich zákonov a návrhov zákona, ktorými sa preberajú legislatívne návrhy uvedené v stanovisku Benátskej komisie zo 17. decembra 2018 [CDL-AD (2020)019].

O prejudiciálnych otázkach

O prípustnosti

- 25 Poľská vláda sa domnieva, že prejudiciálne otázky sú neprípustné z dvoch dôvodov.

- 26 Táto vláda v prvom rade poznamenáva, že vnútroštátny súd položil Súdnemu dvoru svoje prejudiciálne otázky, aby v závislosti od odpovedí na ne mohol rozhodnúť o súlade ustanovení maltského práva, o ktoré ide vo veci samej, s právom Únie. Právomoc posúdiť podľa článkov 258 a 259 ZFEÚ súlad ustanovení vnútroštátneho práva s právom Únie pritom prináleží iba Súdnemu dvoru, a nie vnútroštátnym súdom, a iba Európska komisia alebo členský štát môžu začať konanie podľa týchto ustanovení práva Únie. Vnútroštátny súd preto nemôže rozhodnúť o súlade vnútroštátneho práva s právom Únie na základe výkladu tohto práva poskytnutého v rámci prejudiciálneho konania, inak by obišiel konanie upravené v článkoch 258 a 259 ZFEÚ, keďže aj samotný Súdny dvor zastáva názor, že v takom konaní nemá právomoc vykonať takéto preskúmanie súladu. Výklad práva Únie podaný Súdny dvorom v rámci tohto konania podľa poľskej vlády nemožno považovať za nevyhnutný na vyriešenie sporu vo veci samej v zmysle článku 267 ZFEÚ.
- 27 V tejto súvislosti treba uviesť, že ako vyplýva z tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania, vnútroštátny súd považuje za potrebné, aby Súdny dvor podal výklad článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ a článku 47 Charty vzhľadom na pochybnosti, ktoré má v rámci konania o *actio popularis* podanej na tento súd na základe vnútroštátneho práva a ktoré sa týkajú súladu vnútroštátnych ustanovení upravujúcich postup vymenovania sudcov s týmito ustanoveniami práva Únie.
- 28 Konanie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania upravené článkom 267 ZFEÚ je pritom práve konaním priamej spolupráce medzi Súdny dvorom a súdmi členských štátov. V rámci tohto postupu, ktorý vychádza z jednoznačného rozdelenia úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom, je na posúdenie konkrétneho skutkového stavu príslušný vnútroštátny súd, ktorému prináleží, aby s prihliadnutím na osobitosti veci posúdil tak nevyhnutnosť prejudiciálneho rozhodnutia pre možnosť vydať svoj rozsudok, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdny dvor, pričom Súdny dvor je oprávnený vyjadriť sa výlučne k výkladu alebo platnosti textu práva Únie na základe skutkového stavu, ktorý mu opísal vnútroštátny súd (rozsudky z 25. októbra 2017, Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, bod 27, a z 30. mája 2018, Dell’Acqua, C-370/16, EU:C:2018:344, bod 31).
- 29 V tomto kontexte sa musí úloha Súdneho dvora rozlišovať podľa toho, či rozhoduje o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ako je to v prejednávanej veci, alebo o žalobe o nesplnenie povinnosti. Zatiaľ čo v rámci žaloby o nesplnenie povinnosti musí Súdny dvor overiť, či vnútroštátne opatrenie alebo prax napadnutá Komisiou alebo iným členským štátom, ako je dotknutý členský štát, vo všeobecnosti, pričom nie je potrebné, aby existoval spor, ktorý sa ich týka a bol predložený vnútroštátnemu súdu, je v rozpore s právom Únie, úlohou Súdneho dvora v rámci prejudiciálneho konania je naopak pomôcť vnútroštátnemu súdu pri vyriešení konkrétneho sporu, ktorý prejednáva (rozsudok z 26. marca 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 47).
- 30 Treba tiež pripomenúť, že hoci Súdny dvor neprináleží, aby v rámci prejudiciálneho konania rozhodoval o zlučiteľnosti ustanovení vnútroštátneho práva s právom Únie, opakovane rozhodol, že je príslušný poskytnúť vnútroštátnemu súdu všetky výkladové prvky vyplývajúce z práva Únie, ktoré mu umožnia posúdiť tento súlad na účely rozhodnutia sporu, v ktorom rozhoduje (rozsudok z 26. januára 2010, Transportes Urbanos y Servicios Generales, C-118/08, EU:C:2010:39, bod 23 a citovaná judikatúra). Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby vykonal takéto posúdenie vzhľadom na výkladové prvky, ktoré takto poskytol Súdny dvor.
- 31 Z toho vyplýva, že námietka poľskej vlády uvedená v bode 26 tohto rozsudku, podľa ktorej by odpoveď na otázky položené vnútroštátnym súdom v prejednávanej veci podľa článku 267 ZFEÚ obchádzala články 258 a 259 ZFEÚ, sa musí zamietnuť.
- 32 Po druhé poľská vláda poznamenáva, že článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, podľa ktorého sú členské štáty povinné ustanoviť prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej právnej ochrany, nemení podstatu zásady prenesenia právomocí ani rozsah právomocí Únie. Podľa nej toto

ustanovenie naopak vychádza z predpokladu, že vzhľadom na neexistenciu právomoci Únie v oblasti organizácie súdneho systému prináleží členským štátom, aby určili príslušné súdy a stanovili vhodné procesné pravidlá určené na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z právneho poriadku Únie. Z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ preto nemožno vyvodiť žiadne osobitné pravidlo upravujúce menovanie sudcov alebo organizáciu vnútroštátnych súdov. Pokiaľ ide o článok 47 Charty, ten sa podľa poľskej vlády v prejednávanej veci neuplatní. Republika totiž podala *actio popularis*, ale nedovoľáva sa subjektívneho práva, ktoré by mu vyplývalo z práva Únie. V prejednávanej veci teda podľa neho nejde o „vykonávanie“ práva Únie v zmysle článku 51 ods. 1 Charty.

- 33 V tejto súvislosti stačí uviesť, že námietky vznesené poľskou vládou sa v podstate týkajú samotného rozsahu práva Únie, konkrétne článku 19 ZEÚ a článku 47 Charty, a teda výkladu týchto ustanovení. Takéto tvrdenia, ktoré sa týkajú podstaty položených otázok, tak nemôžu zo svojej samotnej povahy viesť k ich neprípustnosti [rozsudok z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 80].
- 34 Položené prejudiciálne otázky sú teda prípustné.

O prvej otázke

- 35 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ a článok 47 Charty vykladať v tom zmysle, že ich možno uplatniť vo veci, v ktorej vnútroštátny súd prejednáva žalobu podľa vnútroštátneho práva, ktorá smeruje k tomu, aby rozhodol o súlade vnútroštátnych ustanovení upravujúcich postup vymenovania sudcov členského štátu, ktorému uvedený vnútroštátny súd patrí, s právom Únie.
- 36 Pokiaľ ide o vecnú pôsobnosť článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, je potrebné pripomenúť, že toto ustanovenie sa týka „oblastí, na ktoré sa vzťahuje právo Únie“, bez ohľadu na situáciu, keď členské štáty vykonávajú toto právo v zmysle článku 51 ods. 1 Charty [rozsudky z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 29, ako aj z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 111 a citovaná judikatúra].
- 37 Podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ tak musí každý členský štát zabezpečiť, aby orgány, ktoré sa v zmysle práva Únie považujú za „súdny orgán“, patriace do jeho systému opravných prostriedkov v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie a ktoré preto môžu v tomto postavení rozhodovať o uplatňovaní alebo výklade práva Únie, spĺňali požiadavky účinnej súdnej ochrany [rozsudok z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 112 a citovaná judikatúra].
- 38 V tomto ohľade je nesporné, že maltskí sudcovia môžu byť vyzvaní, aby rozhodli o otázkach týkajúcich sa uplatňovania alebo výkladu práva Únie, a podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ ako „súdne orgány“ v zmysle tohto práva patria do maltského systému prostriedkov nápravy v „oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie“, takže tieto súdne orgány musia spĺňať požiadavky účinnej súdnej ochrany [pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 114, ako aj citovanú judikatúru].
- 39 Okrem toho z návrhu na začatie prejudiciálneho konania a z bodov 9 až 11 tohto rozsudku vyplýva, že vnútroštátnemu súdu bola predložená žaloba podľa vnútroštátneho práva, ktorou Republika spochybňuje súlad ustanovení týkajúcich sa postupu vymenovania maltských sudcov najmä s požiadavkami nezávislosti súdneho systému členských štátov stanovenými právom Únie. Článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ je pritom určený na to, aby sa uplatnil v kontexte žaloby, ktorej

predmetom je spochybnenie súladu ustanovení vnútroštátneho práva, o ktorých sa tvrdí, že môžu ovplyvniť nezávislosť sudcov, s právom Únie (pozri analogicky rozsudok z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, body 11 až 13 a 46 až 52).

- 40 Na druhej strane, pokiaľ ide o článok 47 Charty, treba pripomenúť, že toto ustanovenie, ktoré predstavuje potvrdenie zásady účinnej súdnej ochrany, zakotvuje v prospech každého, koho práva a slobody zaručené právom Únie boli porušené, právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom [rozsudky z 27. júna 2013, Agrokonsulting-04, C-93/12, EU:C:2013:432, bod 59, ako aj z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 87 a citovaná judikatúra].
- 41 Predpokladom priznania tohto práva v danom posudzovanom prípade tak je – ako vyplýva z článku 47 prvého odseku Charty –, že osoba, ktorá ho uplatňuje, sa dovoľáva práv alebo slobôd zaručených právom Únie [rozsudky zo 6. októbra 2020, État luxembourgeois (Právo na opravný prostriedok proti žiadosti o informácie v oblasti daní), C-245/19 a C-246/19, EU:C:2020:795, bod 55, ako aj z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 88].
- 42 Z informácií obsiahnutých v návrhu na začatie prejudiciálneho konania však nevyplýva, že by sa Republika v spore vo veci samej dovoľavala práva, ktoré by mu prináležalo na základe niektorého ustanovenia práva Únie. V tomto spore sa totiž spochybňuje súlad ustanovení Ústavy upravujúcich menovanie sudcov s právom Únie.
- 43 Je pravda, že Republika spochybňuje aj zákonnosť menovaní z 25. apríla 2019, ako aj akéhokoľvek prípadného neskoršieho menovania, ktoré by nebolo v súlade s odporúčaniami stanoviska Benátskej komisie č. 940/2018 zo 17. decembra 2018, ako aj s článkom 19 ods. 1 ZEÚ a článkom 47 Charty. Republika však túto zákonnosť spochybňuje len z dôvodu údajného nesúladu uvedených ustanovení Ústavy, na základe ktorých sa rozhodlo o týchto menovaniach, s právom Únie a nedovoľáva sa toho, že by právo, ktoré by mu prináležalo na základe ustanovenia práva Únie, bolo v dôsledku týchto menovaní akokoľvek porušené.
- 44 Za týchto podmienok sa v súlade s článkom 51 ods. 1 Charty článok 47 Charty ako taký na spor vo veci samej neuplatní.
- 45 Vzhľadom na to, že článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ ukladá všetkým členským štátom povinnosť stanoviť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej súdnej ochrany najmä v zmysle článku 47 Charty, musí sa posledné uvedené ustanovenie náležite zohľadniť na účely výkladu článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ [rozsudky zo 14. júna 2017, Online Games a i., C-685/15, EU:C:2017:452, bod 54, ako aj z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 143 a citovaná judikatúra].
- 46 S prihliadnutím na vyššie uvedené treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že ho možno uplatniť vo veci, v ktorej vnútroštátny súd prejednáva žalobu podľa vnútroštátneho práva, ktorá smeruje k tomu, aby rozhodol o súlade vnútroštátnych ustanovení upravujúcich postup vymenovania sudcov členského štátu, ktorému uvedený vnútroštátny súd patrí, s právom Únie. Na účely výkladu tohto ustanovenia treba riadne zohľadniť článok 47 Charty.

O druhej otázke

- 47 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnym ustanoveniam, ktoré zverujú predsedovi vlády dotknutého členského štátu rozhodujúcu právomoc v postupe vymenovania sudcov, pričom zároveň stanovujú, že sa tohto postupu zúčastní orgán poverený najmä hodnotením uchádzačov o miesto sudcu a predkladaním stanoviska tomuto predsedovi vlády.
- 48 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že hoci organizácia súdnictva v členských štátoch patrí do právomoci týchto štátov, nič to nemení na skutočnosti, že pri výkone tejto právomoci musia členské štáty dodržiavať povinnosti, ktoré im vyplývajú z práva Únie. Môže to tak byť, najmä pokiaľ ide o vnútroštátne pravidlá týkajúce sa prijímania rozhodnutí o vymenovaní sudcov [pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 68 a citovaná judikatúra, ako aj bod 79].
- 49 Článok 19 ZEÚ zveruje vnútroštátnym súdom a Súdnemu dvoru úlohu zaručiť plné uplatňovanie práva Únie vo všetkých členských štátoch, ako aj súdnu ochranu, ktorá jednotlivcom z tohto práva vyplýva [rozsudok z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 108].
- 50 V tomto zmysle a ako stanovuje článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, prináleží členským štátom ustanoviť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy a konania potrebné na zabezpečenie ich práva na účinnú právnu ochranu, ako aj zabezpečiť, aby súdne orgány patriace do tohto jeho systému a ktoré môžu rozhodovať o uplatňovaní alebo výklade práva Únie, spĺňali požiadavky účinnej súdnej ochrany [rozsudok z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, body 109 a 112, ako aj citovaná judikatúra].
- 51 V tejto súvislosti má nezávislosť sudcov členských štátov zásadný význam pre právny poriadok Európskej únie z rôznych dôvodov (rozsudok z 9. júla 2020, Land Hessen, C-272/19, EU:C:2020:535, bod 45). Je nevyhnutná na zabezpečenie správneho fungovania systému súdnej spolupráce, ktorá je stelesnená v mechanizme prejudiciálneho konania zakotvenom v článku 267 ZFEÚ tým, že uvedený mechanizmus môže aktivovať iba orgán, ktorý je poverený uplatňovaním práva Únie a ktorý predovšetkým spĺňa toto kritérium nezávislosti (pozri najmä rozsudok z 21. januára 2020, Banco de Santander, C-274/14, EU:C:2020:17, bod 56 a citovanú judikatúru). Navyše požiadavka nezávislosti súdov, ktorá je inherentnou súčasťou výkonu úlohy rozhodovať ako súd, patrí do podstaty základného práva na účinnú súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa článku 47 Charty, ktoré má zásadný význam ako záruka ochrany všetkých práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Únie, a zachovania spoločných hodnôt členských štátov uvedených v článku 2 ZEÚ, najmä hodnoty právneho štátu [pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. marca 2020, Preskúmanie Simpson/Rada a HG/Komisia, C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, body 70 a 71, ako aj z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 116 a citovanú judikatúru].
- 52 Zatiaľ čo článok 47 Charty prispieva k dodržiavaniu práva na účinnú súdnu ochranu každej osoby podliehajúcej súdnej právomoci, ktorá sa v danom prípade dovoľáva práva, ktoré jej vyplýva z práva Únie, článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ má za cieľ zabezpečiť, aby systém prostriedkov nápravy zavedený každým členským štátom zaručoval účinnú právnu ochranu v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie.
- 53 Podľa ustálenej judikatúry Súdného dvora záruky nezávislosti a nestrannosti vyžadované podľa práva Únie stanovujú ako požiadavku existenciu pravidiel, najmä pokiaľ ide o zloženie orgánu, menovanie, funkčné obdobia, ako aj dôvody zdržania sa hlasovania, vylúčenia pre zaujatosť a odvolania jeho členov, ktoré umožňujú odstrániť akékoľvek oprávnené pochybnosti účastníkov konania, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť uvedeného orgánu z vonkajšieho hľadiska a jeho neutralitu vo vzťahu k protichodným záujmom [rozsudky z 19. septembra 2006, Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, bod 53;

- z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 66, ako aj z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 117 a citovaná judikatúra].
- 54 V súlade so zásadou delby moci, ktorou sa vyznačuje fungovanie právneho štátu, musí byť zaručená najmä nezávislosť súdov vo vzťahu k zákonodarnej a výkonnej moci [rozsudky z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 124, ako aj z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 118].
- 55 V tejto súvislosti je dôležité, aby sudcovia boli chránení pred vonkajšími zásahmi alebo tlakmi, ktoré by mohli ohroziť ich nezávislosť. Pravidlá uvedené v bode 53 tohto rozsudku musia predovšetkým umožniť vylúčiť nielen akýkoľvek priamy vplyv vo forme pokynov, ale aj formy vplyvu, ktoré sú viac nepriame a ktoré by mohli ovplyvniť rozhodnutia dotknutých sudcov [rozsudky z 24. júna 2019, Komisia/Poľsko (Nezávislosť Najvyššieho súdu), C-619/18, EU:C:2019:531, bod 112, ako aj z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 119].
- 56 Pokiaľ ide konkrétne o podmienky, za ktorých boli prijaté rozhodnutia o vymenovaní sudcov, Súdny dvor už mal príležitosť spresniť, že samotná skutočnosť, že dotknutí sudcovia sú vymenovaní prezidentom republiky členského štátu, nemôže spôsobiť, že budú vo vzťahu k nemu závislí, a ani nemôže vyvolávať pochybnosti o ich nestrannosti, ak dotknuté osoby po vymenovaní nie sú vystavené žiadnemu tlaku a nedostávajú pokyny pri výkone svojich funkcií [rozsudky z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 133, ako aj z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 122].
- 57 Súdny dvor však tiež uviedol, že zostáva nevyhnutné zabezpečiť, aby hmotnoprávne podmienky a procesné pravidlá, ktorými sa riadi prijímanie rozhodnutí o vymenovaní, boli také, že u osôb podliehajúcich súdnej právomoci nemôžu po vymenovaní dotknutých osôb vyvolať oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť dotknutých sudcov vonkajšími činiteľmi a ich neutralitu vo vzťahu k jednotlivým záujmom, o ktorých rozhodujú, a že na tento účel je dôležité najmä to, aby boli uvedené podmienky a postupy navrhnuté tak, aby spĺňali požiadavky uvedené v bode 55 tohto rozsudku [rozsudky z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, body 134 a 135, ako aj z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 123].
- 58 V prejednávanej veci sa pochybnosti vnútroštátneho súdu z hľadiska článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v podstate týkajú vnútroštátnych ustanovení, ktoré zverujú predsedovi vlády dotknutého členského štátu rozhodujúcu právomoc v postupe vymenovania sudcov, pričom zároveň stanovujú, že sa tohto postupu zúčastní orgán poverený najmä hodnotením uchádzačov o miesto sudcu a predkladaním stanoviska tomuto predsedovi vlády.
- 59 V tejto súvislosti treba v prvom rade uviesť, že ako vyplýva zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, ustanovenia Ústavy týkajúce sa menovania sudcov zostali nezmenené od ich prijatia v roku 1964 až do reformy Ústavy, ku ktorej došlo v roku 2016, keď bol zriadený Výbor pre menovanie sudcov uvedený v článku 96A Ústavy. Pred touto reformou bola právomoc predsedu vlády obmedzená len požiadavkou, podľa ktorej museli uchádzači o miesto sudcu spĺňať podmienky stanovené Ústavou na tieto účely.
- 60 Pristúpenie Maltskej republiky k Únii na základe článku 49 ZEÚ tak prebehlo na základe ustanovení Ústavy z obdobia pred uvedenou reformou.

- 61 Tento článok 49, ktorý stanovuje možnosť pre každý európsky štát požiadať o členstvo v Únii, pritom spresňuje, že Únia združuje štáty, ktoré slobodne a dobrovoľne pristúpili k spoločným hodnotám v súčasnosti uvedeným v článku 2 ZEÚ, ktoré tieto hodnoty rešpektujú a zaviazu sa ich podporovať.
- 62 Konkrétne z článku 2 ZEÚ vyplýva, že Únia je založená na takých hodnotách, ako je právny štát, ktoré sú spoločné členským štátom v spoločnosti vyznačujúcej sa okrem iného spravodlivosťou. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že vzájomná dôvera medzi členskými štátmi a najmä medzi ich súdmi vychádza zo základného predpokladu, podľa ktorého členské štáty zdieľajú súbor spoločných hodnôt, na ktorých sa Únia zakladá, ako je spresnené v tomto článku [pozri v tomto zmysle stanovisko 2/13 (Pristúpenie Únie k EDLP) z 18. decembra 2014, EU:C:2014:2454, bod 168, a rozsudok z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 30].
- 63 Z toho vyplýva, že rešpektovanie hodnôt zakotvených v článku 2 ZEÚ členským štátom predstavuje podmienku užívania všetkých práv vyplývajúcich z uplatňovania Zmlúv na tento členský štát. Členský štát teda nemôže zmeniť svoju právnu úpravu tak, aby to viedlo k znižovaniu úrovne ochrany hodnoty právneho štátu vyjadrenej najmä v článku 19 ZEÚ [pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 108].
- 64 Členské štáty sú teda povinné dbať na to, aby nedošlo z hľadiska tejto hodnoty k znižovaniu úrovne ich právnej úpravy v oblasti organizácie súdnictva tým, že sa zdržia prijímania pravidiel, ktoré by ohrozili nezávislosť sudcov [pozri analogicky rozsudok zo 17. decembra 2020, Openbaar Ministerie (Nezávislosť súdneho orgánu vydávajúceho zatykač), C-354/20 PPU a C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, bod 40].
- 65 V tomto kontexte Súdny dvor už v podstate rozhodol, že článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnym ustanoveniam týkajúcim sa organizácie súdnictva, ktoré môžu v dotknutom členskom štáte predstavovať znižovanie úrovne ochrany hodnoty právneho štátu, najmä záruk nezávislosti sudcov [pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, ako aj z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153].
- 66 Naproti tomu, ak sa postupu vymenovania sudcov zúčastní taký orgán, ako je Výbor pre menovanie sudcov, ktorý bol pri príležitosti reformy Ústavy v roku 2016 zriadený článkom 96A Ústavy, môže to v zásade prispieť k zobjektívneniu tohto postupu tým, že sa obmedzí rozhodovací priestor, ktorým disponuje predseda vlády pri výkone právomoci, ktorá mu je v tejto oblasti zverená. K tomu je ešte potrebné, aby bol takýto orgán sám osebe dostatočne nezávislý od zákonodarnej a výkonnej moci a aj od orgánu, ktorému má predložiť takéto stanovisko týkajúce sa hodnotenia uchádzačov na miesto sudcu [pozri analogicky rozsudky z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, body 137 a 138, ako aj z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, body 124 a 125].
- 67 V prejednávanej veci vnútroštátny súd uvádza súbor pravidiel, pri ktorých sa zdá, že sa nimi môže zaručiť nezávislosť Výboru pre menovanie sudcov od zákonodarnej a výkonnej moci. To isté platí pre pravidlá obsiahnuté v článku 96A ods. 1 až 3 Ústavy týkajúce sa zloženia tohto výboru, ako aj zákazu, aby v ňom zasadali politicky činné osoby, ďalej to platí pre povinnosť uloženú členom uvedeného výboru v článku 96A ods. 4 Ústavy, aby konali na základe vlastného uváženia a nepodliehali pokynom ani kontrole zo strany akejkoľvek inej osoby alebo orgánu, a rovnako pre povinnosť tohto výboru uverejňovať so súhlasom ministra spravodlivosti kritériá, na základe ktorých vykonáva svoje hodnotenia, čo napokon urobil, ako uviedol generálny advokát v bode 91 svojich návrhov.

- 68 Vnútroštátny súd okrem toho v prejednávanej veci nevyjadril pochybnosti, pokiaľ ide o podmienky, za ktorých boli menovaní členovia Výboru pre menovanie sudcov zriadeného článkom 96A Ústavy, alebo pokiaľ ide o spôsob, akým tento orgán konkrétne plní svoju úlohu.
- 69 Je teda zjavné, že zriadenie Výboru pre menovanie sudcov článkom 96A Ústavy posilňuje záruku nezávislosti sudcov.
- 70 Po druhé treba uviesť, ako zdôrazňuje najmä Komisia, že hoci má predseda vlády v súlade s vnútroštátnymi ustanoveniami, o ktoré ide vo veci samej, pri menovaní sudcov nepochybujú právomoc, nič to nemení na skutočnosti, že výkon tejto právomoci je ohrozený podmienkami odbornej praxe, ktoré musia uchádzači o miesta sudcu spĺňať, pričom tieto podmienky sú stanovené v článku 96 ods. 2 a v článku 100 ods. 2 Ústavy.
- 71 Ďalej sa predseda vlády síce môže rozhodnúť, že prezidentovi republiky navrhne menovanie uchádzača, ktorý nebol navrhnutý Výborom pre menovanie sudcov zriadeným článkom 96A Ústavy, avšak v takom prípade je v súlade s článkom 96 ods. 4 a článkom 100 ods. 6 Ústavy povinný oznámiť svoje dôvody Snemovni reprezentantov, ako aj verejnosti, s výnimkou vymenovania predsedu Ústavného súdu, prostredníctvom oznámenia uverejneného v úradnom vestníku *Gazzetta tal-Gvern ta' Malta*. Pokiaľ pritom predseda vlády vykonáva túto právomoc iba úplne výnimočne a striktné a účinne dodržiava takúto povinnosť odôvodnenia, nemôže táto právomoc vyvolať oprávnené pochybnosti o nezávislosti vybraných uchádzačov.
- 72 S prihliadnutím na tieto všetky úvahy nič nenasvedčuje tomu, že by vnútroštátne ustanovenia týkajúce sa menovania sudcov, boli samy osebe spôsobilé vyvolať oprávnené pochybnosti u osôb podliehajúcich súdnej právomoci, pokiaľ ide o neovplyviteľnosť vymenovaných sudcov vonkajšími činiteľmi, a najmä priamym alebo nepriamym vplyvom zákonodarnej a výkonnej moci, a pokiaľ ide o ich neutralitu vo vzťahu k protichodným záujmom, a tak viesť k absencii dojmu nezávislosti alebo neustrannosti týchto sudcov, ktorá by mohla narušiť dôveru, ktorú musí súdnictvo v demokratickej spoločnosti a v právnom štáte vzbudzovať u osôb podliehajúcich súdnej právomoci.
- 73 S prihliadnutím na všetky vyššie uvedené úvahy treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnym ustanoveniam, ktoré zverujú predsedovi vlády dotknutého členského štátu rozhodujúcu právomoc v postupe vymenovania sudcov, pričom zároveň stanovujú, že sa tohto postupu zúčastní nezávislý orgán poverený najmä hodnotením uchádzačov o miesto sudcu a predkladaním stanoviska tomuto predsedovi vlády.

O tretej otázke

- 74 Vzhľadom na odpoveď na druhú prejudiciálnu otázku nie je potrebné odpovedať na tretiu otázku.

O trovách

- 75 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že ho možno uplatniť vo veci, v ktorej vnútroštátny súd prejednáva žalobu podľa vnútroštátneho práva, ktorá smeruje k tomu, aby rozhodol o súlade vnútroštátnych ustanovení upravujúcich postup vymenovania sudcov členského štátu, ktorý je štátom tohto vnútroštátneho súdu, s právom Únie. Na účely výkladu tohto ustanovenia treba riadne zohľadniť článok 47 Charty základných práv Európskej únie.**
- 2. Článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnym ustanoveniam, ktoré zverujú predsedovi vlády dotknutého členského štátu rozhodujúcu právomoc v postupe vymenovania sudcov, pričom zároveň stanovujú, že sa tohto postupu zúčastní nezávislý orgán poverený najmä hodnotením uchádzačov o miesto sudcu a predkladaním stanoviska tomuto predsedovi vlády.**

Podpisy